

SNG NOVA GORICA Koncert za rojstni dan Svojevrsten, duhovit poklon pomembnima okroglima obletnicama

Kako se lahko tudi na zelo prijeten način, v duhovito lahkotnem slogu obeležujeta dve zelo pomembni okrogli obletnici, so dramski ustvarjalci Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica dokazali v nedeljo, 19. maja 2024, ko so izvedli poseben *Koncert za rojstni dan*, ki ga je pospremlilo dolgotrajno, bučno ploskanje zadovoljnega občinstva.

Novogoriško gledališče namreč letos praznuje "svoj rojstni dan". Trideset let je minilo od l. 1994, ko je bila končno slovesno odprta tako dolgo pričakovana nova gledališka hiša, saj je skromna dvorana v Solkanu postajala zmeraj bolj tesna in neprimerna za žuboreče gledališko ustvarjanje v takratnem Primorskem dramskem gledališču, ki je l. 2004 pridobilo status narodnega gledališča. Ta naslov imata le še dve drugi slovenski gledališki hiši, SNG Drama Ljubljana in SNG Maribor, ki je kot novogoriško nekakšna "narodno-jezikovna obrambna utrdba" ob meji, a hkrati tudi kulturni svetilnik za prebivalce na obeh straneh nekdanje meje, ki je žal v zadnjih časih spet bolj vidno prisotna zaradi krvavih svetovnih dogodkov. Na iznajdljivo domišljeni slovesni prireditvi, s podnaslovom *komično-glasbeni večer*, se je vodstvu novogoriškega gledališča, njegovim igralcem in drugim sodelujočim vendarle izpolnila želja, ki je že dolgo tlela v njihovih mislih: celovečerni koncert songov,

ki so tako krasno obogatili več predstav SNG Nova Gorica.

Kot znano, je v novogoriškem igralskem ansamblu mnogo izvrstnih (tudi šolanih) pevcev, ki so se s svojimi lepo zvenečimi, ubranimi glasovi izkazali že v marsikateri predstavi, v kateri so songi raznolikih ritmov, od valčka do rocka, imeli pomembno vlogo pri razvijanju vsebine. Priložnost za realizacijo takega koncerta se je ponudila prav ob teh obletnicah. Tako so gledalci (marsikdo je imel na glavi svetlikajočo se zlato ali srebrno čepico z napisom *Vse najboljše SNG NG*; prejeli so jo z vstopnico), ki so napolnili veliko dvorano (med njimi je bilo kar nekaj uglednih gostov, režiserjev, igralcev, nekdanjih direktorjev novogoriškega gledališča ...), lahko spet prisluhnili spevnim songom iz predstav od l. 2009 dalje. Potek večera sta si v hudomušno komičnem slogu zamislila Tereza Gregorič, dramaturginja in vodja Mladega odra AMO, tudi režiserka prireditve, in Jakob Šfiligoj, talentiran študent ljubljanske Akademije za gledališče, film in televizijo, ki je sicer že nastopil v predstavah SNG Nova Gorica (pa tudi v dramskem odseku PD Štandrež še kot dijak Umetniške gimnazije Nova Gorica) in je z igralko Urško Taufer, v prav tako duhovito nabritem slogu, povezoval posamezne točke programa. Na zelo prijetnem kulturnem dogodku so brezhibno zazveneli songi *Pod staro jablano* (Rokovnjači, Igor Demovšek, Niet, Borut

Činč), *Srce* (Čarovnik iz Oza, Jani Kovačič, Boštjan Gombač), *Adijo, ljubav!* (Črček in temačni občutek, Boštjan Gombač, Joži Šalej, Murat), *Šuolni, Ja* (Pašjon, Iztok Mlakar), *Naš spev* (Postani obcestna svetilka – Srečko Kosovel, Branko Rožman, soustvarjalci uprizoritve), *Samo z Rožletom ne!* (Tridesetletnice, Eva Mahković, Tereza Gregorič, soustvarjalci uprizoritve, Anže Vrabec), *On ljubi samo mene*, *Luna je sijala* (Beraška opera, Iztok Mlakar, Aleksander Pešut – Schatzi), *Bohinjska rapsodija* (Realisti, Jure Karas, Queen, Anže Vrabec), *Ti si ženska*, *Bormašina rock*, *Ljubezen* (Tutošomato, Iztok Mlakar), *Roža skrivnostna* (Koncert poezije Franceta Bevka za mlade – Pesmi in življenje!, France Bevk, Anže Vrabec), *Živet je lepo* (Zakaj ptiči pojejo, Nebojša Pop-Tasič, Branko Rožman), *Smaragдно mesto Oz* (Čarovnik iz Oza, Jan Kovačič, Boštjan Gombač). Vse te songe s pomenljivimi besedili so posamično, v duetu ali zbornu s čustvenim nabojem, pa tudi komičnim pridihom, krasno (tudi v "mlakarščini") odpeli igralci Radoš Bolčina, Ana Facchini, Lara Fortuna, Arna Hadžialjevič, Peter Harl, Patrizia Jurinčič Finžgar, Jure Kopušar, Iztok Mlakar, Medea Novak, Matija Rupel, Žiga Saksida, Urška Taufer in gost Jakob Šfiligoj. V živo so jih spremljali glasbeniki Mojca Batič (violina), Rok Felicjan (klarinet), Jan Gregorka (bas), Matjaž Skaza (bobni) in Anže Vrabec (klavir), tudi avtor

aranžmajev in korepetitor. Pevce je v elegantne kostume (Urško Taufer v nevestico, Jakoba Šfiligoja v Jamesa Bonda, a so ga vsi imeli za natakarja!), glasbenike pa šaljivo v živalske kože oblekel Andrej Vrhovnik. Scensko podobo sta si zamislila Dan Pikalo in Jan Rozman, za oblikovanje luči je bil zadolžen Igor Remeta, za

zvok pa Stojan Nemec. Med glasbo so svoj prostor našli tudi nagovori nekdanjega direktorja gledališča Sergija Pelhana, sedanje direktorice Mirjam Drnovšček in državnega sekretarja na Ministrstvu za kulturo RS Marka Rusjana. Prihod na oder Sergija Pelhana, očeta novega gledališča (sam se sicer

počuti kot "stari oče"), so gledalci pospremili z burnim ploskanjem. V strnjenih besedah je preletel zgodovino novogoriškega gledališča, katerega začetki segajo v leto 1906, ko je v Trgovskem domu v Gorici nastalo prvo gledališče in delovalo do prve svetovne vojne.

/ str. 17
Iva Koršič

Foto SNG Nova Gorica/Klemen Bačagelj, Mediaspeed

Z 12. STRANI SNG Nova Gorica / Koncert za rojstni dan

Svojevrsten, duhovit poklon pomembnima okroglima obletnicama

V drugi svetovni vojni je bilo dejavno le partizansko gledališče, l. 1955 pa je v mladem mestu nastalo polprofesionalno Goriško (mestno) gledališče, ki je l. 1969, po zaslugi Jožeta Babiča, postalo profesionalno in se preimenovalo v Primorsko dramsko gledališče. Ko je Pelhan v začetku 70 let prejšnjega stoletja prišel v to gledališče, je štel le šest ali osem igralcev in igralk, kar je bilo odločno premalo za ustvarjanje velikih predstav. Za le te je treba imeti vsaj 20–22 igralk in igralcev. Zato so tedaj izoblikovali normative za gledališče, ki naj bi imelo 16 moških in 8 žensk, po sicer diskriminativnem razmerju med spoloma, kakor so žal napisani dramski teksti. Kasneje pa so začeli načrtovati prepotrebno stavbo za naglo se razvijajoče gledališče, ki je pridobivalo zmeraj več igralcev, saj se je vodstvo trudilo, da bi pokrili vrzel pri igralskem ansamblu. Tako so prišli do 20 zaposlenih igralcev in lahko začeli odigravati pomembne predstave tudi iz klasične svetovne literature. Gledališče takrat ni bilo uspešno samo v slovenskem in jugoslovanskem prostoru, ampak tudi v svetovnem merilu. Z odmevnimi predstavami so gostovali po Evropi, Južni Ameriki ... Zaradi kakovosti, ki jo je izkazalo s svojimi predstavami, je bilo deležno več nagrad na Borštnikovem srečanju. Zato je upravičeno pričakovalo, da bo pridobilo status institucije nacionalnega pomena. Status so utemeljevali tudi s tem, da je tudi na zahodnem robu države treba imeti nacionalno gledališko hišo, ne samo za obrambo jezika,

ampak tudi, da bi lažje delovalo preko meje. To je bil temeljni dejavnik, s katerim so prepričali politiko, da je pristala v to l. 2004. Svoj kratki prelet zgodovine SNG Nova Gorica je Sergij Pelhan končal z besedami: "Kar sem delal v tem gledališču nad dvajset let, bi lahko rekel skupaj z Bojanom Štihom: to ni bila nobena pesem, to je bila ena sama ljubezen!" Ljubezen (ne samo med ljudmi, ampak tudi do ustvarjanja in življenja) je bila sicer vezna nit proslave, na kateri je seveda spregovorila tudi današnja direktorica gledališča Mirjam Drnovšek. Spomnila je, da je prav 19. maja 1994 bila odigrana prva predstava (Krst pri Savici) na odru nove gledališke stavbe. Od takrat se jih je zvrstilo 238 in gledališče in njegovi ustvarjalci so zanje prejeli številne nagrade. Besede zahvale je namenila vsem, ki so pripomogli, da gledališče deluje v varnem okolju, kar v današnjih časih ni samoumevno, glede na to, v kakšnih pogojih delajo druge pomembne gledališke hiše v Sloveniji. Poudarila je, kako pomembno je, da je gledališče pred 20 leti dobilo nacionalni status. Tudi za to je zaslužen Sergij Pelhan s tedanjo ministrico Andrejo Rihter. "Ta status ne zavezuje samo h kvaliteti, k razvoju in raziskovanju gledališke umetnosti in širjenju slovenske besede tudi izven slovenskih meja, ampak zavezuje tudi državo, da skrbi za nas", je dejala. Izkoristila je priložnost in povedala, da po tridesetih letih tudi "gledališka stavba potrebuje kakšno lepoto operacijo". Prenove so najbolj potrebni odrski vlaki. Hvaležnost je izrazila vsem svojim predhodnikom, nekdanjim in sedanjim sodelavcem, da so pripeljali

gledališče do takega nivoja. SNG Nova Gorica se mirno postavi ob bok ne samo slovenskim gledališčem, ampak tudi tujim. Opozorila je tudi na to, da je tehnični sektor podplačan, in zaželela, da bi tudi za izboljšanje le tega poskrbela finančna reforma. "Mi ne bomo stavkali, a predstave bomo odpovedali, ker ne bomo imeli tehničnega kadra", je zatrdila. Zahvalila se je Ministrstvu za kulturo, ki financira gledališče in je pristopilo h gradnji amfiteatra kot zunanjega prizorišča gledališke dejavnosti. Izrazila je upanje, da bo že prihodnje leto možno izvajati prireditve na njem. Zahvala je šla tudi MO Nova Gorica, da je odstopila zemljišče in da financira program za otroke in mladino. Ob koncu je izrekla zahvalo obiskovalcem gledališča, "ker brez vas tudi nas ni!", in spomnila, da je v Rotundi razstava 30 gledaliških fotografij novogoriških uprizoritev iz obdobja 1994 do 2023, katerih avtorji so Foto atelje Pavšič Zavadlav, Peter Uhan, Urška Boljkovac, Manja Zore, Jaka Varmuž, Blaž Erzetič in Mankica Kranjec. Ob koncu je pred mikrofonom stopil še državni sekretar na Ministrstvu za kulturo Marko Rusjan. Še sam je poudaril, kako dobro je, da je država razumela pomen tega gledališča in mu dodelila nacionalni status. Ko bo ob gledališču dograjen amfiteater, ki je bil zamišljen že od vsega začetka, bo to še njegova dodatna vrednost. Želel si je, da bi v gledališče in na zunanje prizorišče prihajalo čim več gledalcev, tudi iz okoliških krajev. Zahvalil se je igralcem, vodstvu, tehnikom, pač vsem, ki soustvarjajo v tem gledališču.

Slovenskemu narodnemu gledališču Nova Gorica iz srca želimo še na mnoga, čim bolj ustvarjalna leta tudi vsi njegovi zvesti obiskovalci!

Foto SNG Nova Gorica/Klemen Batagelj, Mediaspeed